

POSTANOWIENIE

Dnia 5 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 5 września 2024 r.,
w sprawie **K. K.**
skazanego z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k.
kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu
z dnia 1 marca 2024 r., sygn. akt V Ka 440/23,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Kozienicach
z dnia 23 lutego 2023 r., sygn. akt II K 436/22,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.**

[PGW]

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Kozienicach, wyrokiem z dnia 23 lutego 2023 r., sygn. akt II K 436/22, uznał K. K. za winnego tego, że w okresie od 4 grudnia 2021 r. do dnia 10 grudnia 2021 r., w miejscu nieustalonym, ze skutkiem w L., gm. G. , województwa [...] w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, działając w zamiarze ewentualnym, pomógł innej nieustalonej osobie poprzez udostępnienie jej swojego

rachunku bankowego o numerze [...] w Bank S.A. z siedzibą w K. i rachunku bankowego o numerze [...] w Bank S.A. z siedzibą w W. popełnić czyn zabroniony polegający na doprowadzeniu M. K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 3050 zł, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, poprzez wprowadzenie go w błąd do zamiaru i możliwości wywiązania się z warunków umowy kupna – sprzedaży urządzenia kuchennego marki T. wraz z dostępem do platformy [...], wystawionego w ogłoszeniu za pośrednictwem serwisu społecznościowego F., w wyniku czego M. K. poniósł stratę w mieniu w wysokości 3050 złotych, czym wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i za to na mocy art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 19 § 1 k.k. wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie, na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 2 k.k., warunkowo zawiesił na okres 4 lat próby, oddając oskarżonego pod dozór kuratora oraz zobowiązując go do informowania kuratora pisemnie o przebiegu okresu próby w okresach co 6 miesięcy. Orzekł wobec oskarżonego karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na 20 zł, a także nałożył na niego obowiązek naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego M. K. kwoty 3050 zł.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł obrońca oskarżonego, zaskarżając go w całości i podnosząc zarzuty: naruszenia przepisów prawa procesowego, a to art. 7 k.p.k., art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 2 § 1 pkt 1 k.p.k. oraz art. 170 § 1a k.p.k. w zw. z art. 2 § 1 pkt 1 k.p.k., błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a także obrazy przepisów prawa materialnego, a to art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. Wnosząc jednocześnie o przeprowadzenie dowodów zgłaszanych podczas rozprawy w dniu 17 stycznia 2023 r., apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego czynu.

Sąd Okręgowy w Radomiu, wyrokiem z dnia 1 marca 2024 r., sygn. akt V Ka 440/23, utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Kasację od powyższego rozstrzygnięcia wywiódł obrońca skazanego, zaskarżając orzeczenie w całości, wskazując na wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k. w zw. z art. 6 Europejskiej

Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, oraz art. 41 § 1 k.p.k., poprzez nieuwzględnienie przez Sąd Okręgowy w Radomiu wystąpienia wadliwości postępowania przed Sądem I instancji, tj. Sądem Rejonowym w Kozienicach, stanowiącej bezwzględną podstawę uchylecia orzeczenia i w konsekwencji nieuchylecia orzeczenia Sądu Rejonowego w Kozienicach pomimo tego, iż Sąd ten był nienależycie obsadzony, albowiem w składzie orzekającym brała udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U z 2018, poz. 3), co doprowadziło do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowiek i podstawowych wolności.

Ponadto skarżący zarzucił także naruszenie prawa procesowego mające istotny wpływ na treść wyroku, a to:

1. art. 4 k.p.k., poprzez zrezygnowanie przez Sąd II instancji z prowadzenia postępowania dowodowego w sytuacji, gdy również przed Sądem I instancji nie zostało ono przeprowadzone w sposób pełny i prawidłowy, a w szczególności w sytuacji, gdy brak było jakiegokolwiek dowodu wskazującego na sprawstwo oskarżonego, Sąd II instancji opierając się wyłącznie na swoim osobistym uprzedzeniu i negatywnym nastawieniu wobec obrońcy oskarżonego, utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie Sądu I instancji;
2. art. 5 k.p.k. poprzez przyjęcie odgórnego założenia, że oskarżony jest winny zarzucanego mu czynu, bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, w sytuacji, gdy brak było jakiegokolwiek dowodu wskazującego na sprawstwo oskarżonego i oparcie się wyłącznie na osobistym, negatywnym nastawieniu do oskarżonego i jego obrońcy;

3. art. 7 k.p.k. poprzez powielenie błędnych i nielogicznych wniosków wysuniętych przez Sąd I instancji w zakresie wyników przeprowadzonego przed Sądem I instancji postępowania i uznanie, że merytoryczne błędy Sądu I instancji w rozumieniu sposobu działania sprawcy czynu, stanowią jedynie pewnego rodzaju skróty myślowe sędziego przewodniczącego, a nie całkowity brak zrozumienia przedmiotu postępowania i działania samego oskarżonego, co przy zaniechaniu prowadzenia postępowania dowodowego zarówno przed Sądem I jak i II instancji, nie dało szans na pełne odtworzenie czynności sprawczej i możliwości prawidłowego przypisania sprawstwa czynu oskarżonemu;
4. art. 170 § 1 pkt. 2 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k., poprzez oddalenie przez Sąd II instancji wszystkich wniosków dowodowych zgłoszonych przez obronę, pomimo iż postępowanie prowadzone przed Sądem I instancji nie dało podstaw do przypisania oskarżonemu sprawstwa zarzucanego mu czynu;
5. art. 176 ust. 1 Konstytucji oraz art. 178 ust. 1 Konstytucji poprzez pozbawienie oskarżonego podstawowego prawa do rozpoznania jego sprawy przez niezawisły i nieuprzedzony do niego negatywnie Sąd.

Mając na uwadze powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu.

Odpowiedź na kasację złożył prokurator, wnosząc o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Kasację należało oddalić, jako oczywiście bezzasadną.

Zgodnie z treścią art. 523 § 2 k.p.k. kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Ograniczenie to nie dotyczy kasacji wniesionej przez stronę z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. (art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k.) oraz kasacji jednego z podmiotów wymienionych w art. 521 k.p.k. (art. 523 § 4 pkt 2 k.p.k.). Wobec tego,

że oskarżonemu wymierzono karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono, wniesiona przez niego kasacja podlegała rozpoznaniu tylko w tym zakresie, w którym podnosiła wystąpienie uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Z uwagi na ograniczenie z art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k. podniesienie pozostałych sformułowanych w kasacji zarzutów było bezprzedmiotowe. Jako niedopuszczalne z mocy prawa nie podlegały one rozpoznaniu.

Przechodząc do meritum, zgodnie z wykładnią dokonaną w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA-I-4110-1/20 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7): „Nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. [...] zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności”. W uzasadnieniu tej uchwały podkreślono, że wadliwość procedury nominacyjnej nie powoduje automatycznie, iż sąd z udziałem sędziego powołanego w takiej procedurze jest sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Powyższy pogląd został potwierdzony stanowiskiem zajęтым w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22). W uchwale tej wskazano, że brak podstaw do przyjęcia *a priori*, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Oznacza to, że należy wykazać *in concreto*, że z uwagi na dające się zidentyfikować okoliczności związane z powołaniem danego sędziego do sądu, istnieją tego rodzaju wątpliwości, iż sąd, w składzie którego zasiada taki sędzia, jest sądem nienależycie obsadzonym.

Zarzut postawiony w kasacji nie mógł zatem okazać się skuteczny, gdyż skarżący nie wskazał na istnienie jakichkolwiek okoliczności uzasadniających wątpliwości, że proces powołania sędziego E.S. prowadził do naruszenia konstytucyjnego i konwencyjnego standardu niezawisłości i bezstronności sądu. Istnienia takich okoliczności nie dostrzegł również Sąd Najwyższy.

Patrząc na sytuację wymienionego sędziego przez pryzmat wskazań zawartych w cytowanej wcześniej uchwale połączonych Izb Sądu Najwyższego oraz wypracowanych na jej kanwie w orzecznictwie Sądu Najwyższego kryteriów stanowiących łącznie rodzaj testu umożliwiającego ocenę, czy w konkretnym przypadku wadliwość procesu powoływania prowadzi do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (wzięcie pod uwagę tego czy powołanie nastąpiło po raz pierwszy na urząd sędziego, czy też wiązało się z objęciem kolejnego urzędu sędziego w sądzie wyższego rzędu przez osobę, która posiadała już status sędziego w rozumieniu konstytucyjnym, czy powołany sędzia miałaby orzekać w kwestiach istotnych z punktu widzenia władzy wykonawczej, czy bezpośrednio przed powołaniem na urząd był zaangażowany w jednostkach podległych organom władzy wykonawczej, czy dawał uprzednio wyrazu swoim jednoznacznym sympatiom politycznym i prezentował poparcie dla działań dotyczących wymiaru sprawiedliwości, które godzą w jego niezależność, czy uzyskał wskazanie Rady na urząd sędziego przy braku opinii organów samorządu sędziowskiego, lub po uzyskaniu opinii wyraźnie wskazującej brak poparcia kandydatury, jakie było tempo i skala awansowania w strukturze wymiaru sprawiedliwości, czy istotne przyspieszenie kariery zawodowej pozostawało w dostrzegalnej zbieżności czasowej z aktywnym wspieraniem bądź włączeniem się w przeprowadzanie reform sądownictwa wdrażanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości, mimo świadomości ich kwestionowania w orzecznictwie europejskim, czy wiązało się z przyjmowaniem kolejnych funkcji i awansów uzależnionych od dyskrecjonalnej decyzji przedstawicieli władzy wykonawczej), stwierdzić trzeba, że nie ujawniły się okoliczności pozwalające uznać, że w stosunku do sędziego E. S. wynik takiego testu okazał się negatywny.

Niczego w tej kwestii nie zmienia to, iż jej kandydatura została wybrana w głosowaniu *in pleno* przez Krajową Radę Sądownictwa, mimo braku rekomendacji ze strony zespołu powołanego do oceny kandydatur, przy jednoczesnym jednogłośnym poparciu jej kontrkandydata. Brak nominacji konkurenta nie może stanowić argumentu za brakiem bezstronności sędziego, który finalnie nominację uzyskał. Trzeba podkreślić, że przy badaniu, czy w sprawie zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w rozumieniu określonym we wspomnianej na wstępie uchwale trzech połączonych Izb, rolą Sądu Najwyższego jest wyłącznie zbadanie zapewnienia stronie prawa do sądu niezależnego, bezstronnego i ustanowionego ustawą. Sąd Najwyższy nie jest natomiast uprawniony do rozstrzygania o tym czy sędzia, którego dotyczy zarzut, był pod względem merytorycznego przygotowania odpowiednim – „dobrym” kandydatem do pełnienia urzędu, o który się ubiegał.

Zauważyć należy, że sędzia E.S. ukończyła aplikację sądową i złożyła egzamin sędziowski. Jej powołanie dotyczyło osoby, która przeszła wymaganą ścieżkę szkolenia. Uzasadnienie uchwały KRS nr [...] z dnia 10 marca 2020 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w K., ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2019 r., poz. 415, jest w tym zakresie rzeczowe i nie budzi zastrzeżeń.

Nie może także ujść uwadze, że sędzia E.S. już wcześniej bezskutecznie kandydowała na stanowisko sędziego, będąc zatrudnioną jako starszy asystent sędziego w Sądzie Okręgowym w R. (uchwała Krajowej Rady Sądownictwa nr [...] z dnia 20 września 2018 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w G., ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2018 r., poz. 256) Powołanie na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w K. miało miejsce dwa lata później. Trudno zatem przyjąć, by sędzia E. S. była w jakikolwiek sposób faworyzowana przez organy decydujące o obsadzie stanowisk sędziowskich.

Ze względu na przedstawiony wyżej zakres rozpoznania kasacji obrońcy skazanego, bezprzedmiotowymi są obszerne wywody kasacji kierowane nie tyle do

orzeczenia sądu odwoławczego, co do osoby sędziego tworzącego skład Sądu pierwszej instancji, a oparte na odczuciach skarżącego co do „negatywnego nastawienia i osobistego uprzedzenia” sędziego. Pomijając już to, że w tym zakresie stylistyka argumentacji przedstawionej w środku zaskarżenia sporządzonym przez podmiot fachowy musi budzić zastrzeżenia, stwierdzić trzeba, iż jest ona irrelevantna z punktu widzenia przepisu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Jeżeli w ocenie skarżącego w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji ujawniła się okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego, właściwą drogą do jej podniesienia było złożenie wniosku o wyłączenie sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł, jak w postanowieniu.

[J.J.]

[ms]